

Vaste Commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Utrecht, 3 oktober 2013

Betreft: Bijdrage Algemeen Overleg over de AWBZ
Ref.: 349-PVG/GR/DK/dvb
Inlichtingen bij: Dorien Kloosterman (d.kloosterman@platformvg.nl)
Marijke Hempenius (mhempenius@cg-raad.nl)

Geachte woordvoerders AWBZ,

Op 10 oktober 2013 heeft u een Algemeen Overleg over de AWBZ.
Hierbij ontvangt u van CG-Raad en Platform VG een bijdrage. Graag
vragen wij uw aandacht voor de volgende onderwerpen:

1. Nibud onderzoek inkomsten en uitgaven van intramuraal wonende Wajongers 2013
2. Hervorming langdurige zorg
3. PGB
4. Inkoopbeleid zorgkantoren
5. Vervoer dagbesteding
6. Upcoding indicaties door zorginstellingen

Ad.1. Aanbieding Nibud onderzoek inkomsten en uitgaven van intramuraal wonende Wajongers 2013

CG-Raad en Platform VG hebben aan het Nibud gevraagd de inkomsten en uitgaven van mensen in een instelling in kaart te

brengen (zie bijlage). Uit de berekeningen van het rapport volgt dat een Wajonger die in een instelling maandelijks 167 euro overhoudt voor sociale participatie. Door afschaf van de Wtcg, CER en de Regeling Specifieke zorgkosten nemen de bestedingsmogelijkheden van een Wajonger in een instelling af met 196 per maand. Voor mensen die nu in een instelling verblijven op basis van zak- en kleedgeld geldt dat de uitgaven van het basispakket hoger liggen dan de inkomsten. Voor deze mensen is geen geld beschikbaar voor participatie.

Voornemen verlaging inkomen mensen AWBZ tot niveau zak- en kleedgeld

Wij willen u vragen op basis van de uitkomsten van bijgaand Nibud onderzoek met VWS in overleg te treden om te bezien in wat het voornemen uit het Regeerakkoord om het inkomen van mensen binnen de nieuwe kern-AWBZ (LIZ) te verlagen tot het niveau van zak- en kleedgeld, met daarbij de verzachtende maatregelen, voor mensen gaat betekenen. In de VWS brief van 10 september "Samenhang wetsvoorstellen" lezen wij dat mensen in een instelling er ook met de verzachtende maatregelen in beschikbaar inkomen op achteruit gaan. Dit terwijl uit het Nibud onderzoek blijft dat Wajongers in een instelling nu al onvoldoende geld hebben voor participatie en mensen op bijstandsniveau in een instelling nu al hogere uitgaven dan inkomsten hebben. Vraag is of de staatssecretaris bereid is in overleg met PG-organisaties te treden om ervoor te zorgen dat mensen in een instelling een redelijk vrij besteedbaar inkomen hebben en net als ieder ander naar vermogen kunnen participeren.

Vormgeven LIZ in relatie tot groene lijst CVZ

Wij willen de staatssecretaris vragen de resultaten van dit onderzoek te betrekken bij het vormgeven van de nieuwe WWBZ, de zogenaamde wet Langdurig Intensieve Zorg (LIZ). Wij willen u vragen er bij de staatssecretaris op aan te dringen de aanspraken waarvoor AWBZ instellingen nu een zogenaamde vrijwillige eigen bijdrage

mogen rekenen (conform de zogenaamde groene lijst van CVZ) op hun passendheid voor bijzonder groepen te herijken. Aandacht moet hierbij zijn voor de gevolgen die het vragen van vrijwillig eigen bijdragen heeft voor de inkomenspositie van mensen die in een AWBZ instelling wonen en voor wie deze kosten onvermijdbaar zijn. Mensen hebben een verblijfindicatie omdat zij op het brede terrein zorg en ondersteuning nodig hebben. Waarom vallen bv. waskosten nu niet onder de AWBZ, terwijl mensen vanwege hun beperking niet zelf kunnen wassen en strijken, terwijl de schoonmaak van de kamers / appartement wel bekostigd wordt uit de AWBZ? Wij vinden het belangrijk dat uitgegaan wordt van mensen en de ondersteuning die zij nodig hebben.

Ad.2. Hervorming langdurige zorg

De hervorming van de langdurige ondersteuning en zorg bevat een veelheid aan maatregelen op een hoog abstractieniveau. De hervorming gaat over verschillende maatregelen die invloed kunnen hebben op de kwaliteit van leven van mensen. De rechtspositie, inspraak en medezeggenschap van de cliënt moet in de voorstellen voldoende geborgd worden. Sinds het verschijnen van het regeerakkoord hebben wij onze zorgen uitgesproken over de forse bezuinigingen, het tempo en de fasering. Hoe de voorstellen uitpakken voor cliënten, blijft onduidelijk. Wij pleiten voor een doorrekening van maatregelen en een zorgvuldige transitie. Dit betekent dat mensen, overheden en organisaties tijd nodig hebben om zich voor te bereiden op de nieuwe situatie en rollen. CG-Raad en PlatformVG zijn graag betrokken bij de nadere uitwerking van effecten voor mensen. Een zorgvuldig en gefaseerd transitieproces voor mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben is noodzakelijk om tot een acceptabel kwaliteitsniveau van leven te komen.

Samenhang

Juist voor mensen met een complexe zorg en ondersteuningsvraag is het van belang dat “de systemen” het vinden van een goede, voor mensen passende oplossing niet in de weg staan. Om te kunnen beoordelen hoe het nieuwe stelsel voor mensen met een zorg- of ondersteuningsvraag gaat werken, zal het effect van de diverse wet- en regelgeving op het leven van mensen zorgvuldig getoetst moeten worden, mede in het licht van het VN-Verdrag. Centrale vraag is of de te realiseren oplossingen voldoen aan de mogelijkheid om op gelijke voet te participeren, aan toegankelijkheid van samenleving (bereikbaar, betreedbaar, bruikbaar), en ook bijdragen aan zelfstandigheid en kwaliteit van bestaan voor burgers.

Wij willen de regering vragen ervoor te zorgen dat;

- de decentralisaties in het sociale domein in onderlinge samenhang worden besproken in de Kamer en worden getoetst op effecten voor mensen en specifieke groepen;
- de voorstellen ten aanzien van de overheveling van persoonlijke verzorging uit de AWBZ naar de WMO in heroverweging te nemen, ter voorkoming van een knip in de verpleging en verzorging. Voor de groep mensen waarbij begeleiding en verzorging samenvalt, moet mede in overleg met PG-organisaties een passende oplossing gevonden worden;
- er voor zorg te dragen dat met een persoonsvolgende financiering in ZVW en WMO mensen in staat zijn om eigen regie te voeren op hun leven
- er voor zorg te dragen dat er een eigen bijdrageregeling over de stelsels heen komt waarbij het CAK een belangrijke uitvoeringsrol kan vervullen. Van belang is dat er een duidelijk wettelijk anticumulatiebeding van eigen bijdragen, eigen betalingen en eigen

risico over de stelsels heen komt en er een landelijk kader komt voor de inkomensmaatwerkregeling van 700 miljoen

– de ratificatie van het VN-verdrag is van grote betekenis in het kader van de hervorming langdurige zorg. Wij pleiten ervoor dit punt opnieuw onder de aandacht te brengen van de staatssecretaris.

Ad.3. Verlaging PGB tarieven

Besloten is om de tarieven van PGB voor mensen met een verblijfsindicatie naar beneden bij te stellen in drie jaar totdat zij gelijk zijn aan het tarief dat aan zorg besteed wordt wanneer men kiest voor VPT. Deze tarieven zijn tot 35 % lager dan voorheen. In 2013 is men 5 % gekort, in 2014 zal men 10 % gekort worden en in 2015 nog een keer 10 %. Mensen die ervoor kiezen om thuis te blijven wonen, hebben hun leven gebouwd op basis van de beschikbare middelen. We bemerken in toenemende mate dat budgethouders in de problemen komen omdat zij onvoldoende budget beschikbaar krijgen om kwalitatief de juiste zorg in te kopen en uiteindelijk gedwongen zullen worden om naar een instelling te verhuizen. Wij vragen nogmaals aandacht voor deze groep. Wij zijn blij met de uitzonderingspositie voor bestaande bewoners van kleinschalige woonvormen, maar zien bij een open plek in toenemende mate problemen ontstaan met als gevolg dat het hele wooninitiatief gevaar loopt, weekenden verplicht dicht, vakanties verplicht naar huis e.d.

Ad.4. Inkoopbeleid zorgkantoren

De zorgkantoren hanteren bij de inkoop van gehandicaptenzorg voor 2014 vaak onderling nogal verschillende inkoopcriteria, gekoppeld aan tariefskortingen. We krijgen signalen dat minder 'bestaande' productieafspraken gemaakt worden voor ZZP VG 3, 2 en 1, waardoor instellingen nu cliënten al voorstellen om buiten de

instelling te gaan wonen. Dit is tegenstrijdig met de woorden van de staatssecretaris die aangaf in het journaal van maart 2013 dat huidige cliënten met een ZZP indicatie in de instelling mogen blijven wonen.

Er ontstaat veel onrust onder cliënten en direct betrokkenen. Wij verzoeken u de staatssecretaris hierop aan te spreken.

Ad.5. Vervoer dagbesteding

De vergoeding van de vervoerskosten naar dagbesteding is met 50 % gekort in 2013. Wij ontvangen veel signalen van mensen die gedwongen worden zelf (een deel van de) vervoerskosten te betalen, zonder dat er een goed alternatief tegenover staat, mensen die niet langer gebruik mogen maken van externe dagbesteding, maar in de woonvorm moeten blijven, dagcentra die sluiten, lange reistijden (anderhalf uur heen en anderhalf uur terug in een busje zitten) soms vóór 7.00 uur opgehaald worden, geen personeel beschikbaar om bewoner te ondersteunen bij het ochtendritueel, aankleden, ontbijt) enz. Wij hebben vele jaren gewerkt aan een goede invulling van de dag, passende dagbesteding, arbeidsmatige activiteiten en zien op veel plekken dat het kind met het badwater wordt weggegooid. Wij constateren dat veelal de cliëntenraad niet betrokken is bij reorganisaties van dagbesteding, en cliënten min of meer gedwongen worden naar andere dagbesteding te gaan. Wij vragen nogmaals uw aandacht voor dit onderwerp en verzoeken u deze maatregel te heroverwegen zodat cliënten in ieder geval tot 2015 rust hebben. In het kader van de decentralisaties zal er al heel veel gaan veranderen wat woon-en werk(dagbestedings)-plekken betreft. Dan zullen velen dus weer opnieuw moeten 'verkassen'.

Ad. 6. Upcoding indicaties door instellingen

Recent hebt u een brief van de staatssecretaris ontvangen over de upcoding van indicaties door instellingen binnen drie maanden nadat een indicatie door het CIZ was afgegeven. Wij herkennen de signalen die uit het interne onderzoek van het CIZ naar voren kwamen en vinden het belangrijk dat er sprake is van een onafhankelijke indicatie. Van belang is dat de indicatie aansluit bij de vraag van mensen en in samenspraak tot stand komt. Wij denken dat het belangrijk is dat nagegaan wordt of de upcoding ook geleid heeft tot meer zorggebruik (zijn de indicaties verzilverd?) en zouden vooral graag willen weten of de cliënt heeft gemerkt dat hij daadwerkelijk meer zorg en ondersteuning krijgt. Wij pleiten voor een onafhankelijke indicatie/toetsing in de nieuwe kern-AWBZ.

Wij wensen u een goed debat toe.

Hoogachtend en met vriendelijke groet,

Gert Rebergen
Directeur a.i.
CG-Raad/Platform VG

Hebt u vragen naar aanleiding van deze brief dan kunt u contact opnemen met;

Dorien Kloosterman, 06-46291032

Marijke Hempenius, 06-25276155